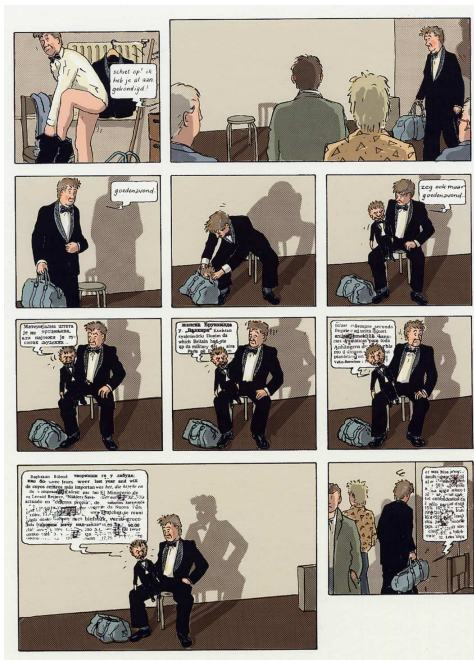

DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUIJELKRANTKRABEL) DoePAK DuPAK
Nr. 131

Ventriloquist: de buikspreker en z'n buikspreekpop

Een *buikspreker* is iemand die de kunst van het *buikspreken* uitoefent met een *buikspreekpop*. De figuur zit meestal op schoot bij zijn of haar bespeler. De buikspreker heeft een van zijn handen in de poppenkop en laat op deze wijze de mond of bek van de figuur bewegen. Terwijl de artiest de pop (vaak een kwajongensachtig mensfiguur maar dikwijls ook een brutaal dier) laat spreken, beweegt hij zijn lippen bijna niet; deze techniek wordt 'buikspreken' genoemd. Het lijkt daardoor of de pop een eigen leven leidt. Figuur en speler spreken tegen elkaar, maar de pop zegt tegen het *publiek* soms ook dingen waarvoor de speler zich schaamt. Vaak is de pop het evenbeeld van zijn meester en uit hij gedachten die de ander nooit naar buiten zou durven brengen. In de hilarische *strip* zie je een optredende buikspreker in totale verwarring. Op verscheidene plaatjes slaat diens pop wartaal uit. Verbijsterd verlaat de *entertainer* de ruimte waar het *variéténummer* heeft plaatsgevonden, ook zijn publiek vol vraagtekens achterlatend.

Terug in de tas waarin hij vervoerd wordt moppert de buikspreekpop nog wat na in een wonderlijke fantasietaal.

Ben je ook sprakeloos, sta je met je mond vol tanden en wil je nog meer te weten komen over *ventriloquist*en? Maak een reis door de wondere wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs en ontvang gratis een kleurrijke poppenstrip. Op de websites www.poppenspelmuseum.nl, www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 en www.poppenspelmuseum.nl vind je informatie over het museum, onze thematentoonstellingen en de (boeken)collectie. Een *poppentheater-abc* geeft uitleg over de diverse poppentheatertechnieken, -figuren en -personen. Afbeelding: digitale permanentprint (giclée-print: 24 x 34 cm, nr. 11/12 – 1982/2007). Kunstenaar: Teun Hocks © (Leiden, 1947).

Collectie: *Poppenspe(e)lmuseum*. Tekst en realisatie: Otto van der Mieden © (2008).

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspuurtucht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruijmelkrant en -krabbel! Een dupak (spreek uit: doepak) is een stang- en trucepp. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurteilings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijden van Pierlala's hals heel langzaam en onder doode stille geschied, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhoop. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.